

Tusentals öar i havet

Berättelse

Sverige har en lång kust mot havet. Nära kusten finns det många öar. Ett område med många öar kallas en skärgård. I en skärgård finns stora öar, små öar och små klippor i vattnet. De allra minsta kallas kobbar och skär.

Sveriges största skärgård ligger nära Stockholm. Där finns omkring 30 000 öar. Men bara ett par hundra öar har människor som bor där hela året. På många andra öar finns bara hus för sommaren, eller ingenting alls.

Det finns skärgårdar på fler ställen i Sverige. På västkusten, nära Göteborg, ligger Bohusläns skärgård. På sydkusten finns Blekinges skärgård. Öarna ser lite olika ut, men hav och klippor finns överallt.

Många öar har ingen bro. Då åker man båt. I Stockholms skärgård finns särskilda båtar. De heter Waxholmsbolagets båtar. Båtarna stannar vid många bryggor. De tar med både folk och post.

På sommaren åker många ut till öarna. Tack vare allemansrätten får alla vara fritt i naturen. Man badar, går på klipporna och äter matsäck. På många öar finns små röda stugor med vita knutar. För många hör skärgården och sommaren ihop.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
kust	landet närmast havet
skärgård	ett område i havet med många öar
ö	land som har vatten runt om
kobbe	en mycket liten ö av klippa
skär	en liten, kal klippa i vattnet
brygga	en plats vid vattnet där båten lägger till
matsäck	mat och dryck som man tar med sig ut
allemansrätten	rätten att vara fritt i naturen i Sverige
stuga	ett litet hus, ofta på landet eller vid havet
knut	hörnet på ett trähus

Läsförståelsefrågor

---

1. Vad är en skärgård?
  1. En stor stad som ligger vid havet.
  2. En del av havet där det ligger väldigt många öar, stora som små.
  3. En lång bro mellan två länder.
2. Varför åker man båt till många öar?
  1. För att öarna saknar bro till fastlandet.
  2. För att det är förbjudet att simma där.
  3. För att alla öar har en flygplats.
3. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
  1. Stockholms skärgård har omkring 30 000 öar.
  2. Alla öar i skärgården har människor som bor där hela året.
  3. Det är dyrt att åka med skärgårdsbåtarna.
4. Vad får man göra i naturen på öarna tack vare allemansrätten? Svara med egna ord.
5. Varför tror du att många vill åka ut till skärgården just på sommaren?

Facit

1. 1. En del av havet där det ligger väldigt många öar, stora som små.
2. 1. För att öarna saknar bro till fastlandet.
3. 1. ja b) nej (bara ett par hundra öar är bebodda hela året) c) det står inte i texten (texten säger inget om priset)
4. Exempel på svar: Man får röra sig fritt ute i naturen, till exempel bada, gå på klipporna och äta sin matsäck.
5. Exempel på svar: På sommaren är det varmt, och då är det skönt att bada, vara ute och sitta på klipporna i solen.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Konkret geografitext som passar för att öva ord om natur och hav (ö, kust, klippa, brygga). Tema: Sveriges natur och sommarliv. Fråga 5 kräver en första, enkel slutsats. Koppla gärna till konceptet allemansrätten och låt eleverna jämföra med kuster och öar i sina egna länder.

Diskussionsfrågor

- Har du varit på en ö eller vid havet? Berätta hur det var.
- Finns det öar eller en kust där du kommer ifrån? Vad gör man där?
- Vill du hellre vara vid havet eller i skogen på sommaren? Varför?
- **Skriv (4 meningar):** Berätta om en plats vid vatten som du tycker om. Var ligger den, och vad gör du där?

Källor och faktagranskning

- Länsstyrelsen i Stockholms län – Skärgårdsfakta (Fakta 2015:6): <https://archipelagobusiness.nu/wp-content/uploads/2020/06/County-Board-of-Stockholm-2015-Sk%C3%A4rg%C3%A5rdsfakta-%E2%80%93-Grafiska-kartor-2015.pdf>
- Nationalencyklopedin (NE), uppslagsord: Stockholms skärgård – <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/stockholms-sk%C3%A4rg%C3%A5rd>
- Waxholmsbolaget / Skärgårdstrafiken – om båttrafiken i Stockholms skärgård: <https://waxholmsbolaget.se/>
- Wikipedia – Bohusläns skärgård (västkusten): https://sv.wikipedia.org/wiki/Bohusl%C3%A4ns_sk%C3%A4rg%C3%A5rd

Faktagranskad i juni 2026 mot Länsstyrelsen i Stockholms läns skärgårdsfakta, NE och Waxholmsbolaget. Nyckelfakta: En skärgård är ett kustområde med många öar, småöar (kobbar) och skär. Stockholms skärgård är Sveriges största, med omkring 30 000 öar, varav bara ett par hundra är bebodda året om. Den saknar formella gränser men brukar räknas sträcka sig ungefär 80–100 km från fastlandet ut mot öppna havet (och ca 150 km längs kusten i nord-sydlig riktning). Många öar nås med skärgårdsbåtar; Waxholmsbolaget har trafikerat skärgården sedan 1869 och stannar vid hundratals bryggor. Allemansrätten gör att man får röra sig fritt i naturen även på öar som någon annan äger. OSÄKERHET/VARIATION: antalet öar och skärgårdens utbredning anges olika i olika källor eftersom området inte har exakta gränser och även mycket små skär kan räknas. VIKTIGT: skärgårdar finns även på väst- och sydkusten (Bohusläns skärgård vid Göteborg, Blekinges skärgård på sydkusten) – texterna lyfter detta så att bilden inte blir ensidigt Stockholm.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-25.